ONS MARKENBOEK

Gorssel, februari 2015 - 33e jaargang no. 1

Historische vereniging
De Elf Marken
Gorssel

De Elf Marken zijn: Epse en Dommer, Dorth, Schoolt, Gorssel, Eschede, Harfsen, Eefde, Rijsselt, Angeren, Almen, Wolfeler

Ons Markenboek

Uitgave van de Historische Vereniging De Elf Marken te Gorssel.

De vereniging is opgericht op 27 september 1983 en heeft ten doel ”de beoefening van de geschiedenis in het algemeen en in het bijzonder die van het grondgebied van de gehele, voormalige, burgerlijke gemeente Gorssel alsmede de bevordering in zo breed mogelijke kring van de belangstelling voor de geschiedenis van de voormalige gemeente Gorssel in al haar aspecten”.

Contactpersonen van de werkgroepen

Archiefzaken:	P. Staal, Teenkweg 3, 7211 EV Eefde, tel. 0575 - 517623
Bibliotheek:	W.J. Holtslag-Harkink, Blauwedijk 11, 7218 BJ Almen, tel. 0575 - 432058
Excursies:	W.J. Holtslag-Harkink, Blauwedijk 11, 7218 BJ Almen, tel. 0575 - 432058
Genealogie:	H.G. Pelgrum, Bakkersteeg 3, 7218 BM Almen, tel. 0575 - 431781
Tramstation:	H.F. Bruil, Molenweg 22, 7213 XG Gorssel, tel. 0575 - 491822

Verenigingsadres:
Het Tramstation, Van der Capellenlaan 4, 7213 AG Gorssel

Website:
www.deelfmarken.nl

Samenstelling bestuur

Voorzitter:	W.J. Holtslag-Harkink, Blauwedijk 11, 7218 BJ Almen, tel. 0575 - 432058
Vice-voorzitter:	H.F. Bruil, Molenweg 22, 7213 XG Gorssel, tel. 0575 - 491822
Secretaris:	J. te Linde, Eendrachtstraat 4, 7211 AM Eefde, tel. 0575 - 517369
2e Secretaris:	H.G. Pelgrum, Bakkersteeg 3, 7218 BM Almen, tel. 0575 - 431781
Penningmeester:	J.G. Bleeker, Oxerweg 14, 7214 PM Epse, tel. 0575 - 494096
Leden:	W.J. Besselink, Sleedoorn 11, 7217 TL Harfsen, tel. 0573 - 431811
	J. Haijtink, Reuvekamp 2, 7213 CE Gorssel, tel. 0575 - 492692
	H. Hietbrink, Epserenk 26, 7214 AR Epse, tel. 0575 - 491992
	A.M. de Ruiter, Joppelaan 14, 7213 AC Gorssel, tel. 0575 - 492139
	P. Staal, Teenkweg 3, 7211 EV Eefde, tel. 0575 - 517623

Redactiecommissie

Voorzitter:	A.M. de Ruiter, Joppelaan 14, 7213 AC Gorssel, tel. 0575 - 492139
	e-mail: capellenhof@gmail.com
Leden:	A.M. Geerlink-van der Gang, Hoefslag 12, 7213 BW Gorssel,
	tel. 0575 - 492183 e-mail: a.geerlink@kpnplanet.nl
	H.A. Meijerink, Hulstweg 11, 7217 SZ Harfsen, tel. 0573 - 431591
	e-mail: arcomel@concepts.nl

Ons Markenboek

33e jaargang no. 1, februari 2015

INHOUD

2 Van de voorzitter

3 Mededelingen van het bestuur en de redactie

9 2015: Herdenkingsjaar van het einde van WOII
Willy Holtslag

11 Jaarverslag De Elf Marken 2014 (met agenda jaarvergadering 14 april 2015)

18 Boerderij Klein Marsman te Epse voorheen 'Op den Tuijtert'
Ap ten Have

23 Rehoboth in Joppe
Henk Hietbrink

27 Staatsspoor (1863-1937) stations, halteplaatsen en wachtposten
Piet Staal

32 Belaevenissen op en umme de Voorster grachte
Wim Rood

37 De verdwenen stoelen van De Roskam
Harry van der Meij †

VAN DE VOORZITTER

Op de kalender staat 'Begin van de winter' maar daar is buiten nog niets van te merken. Toch tikt de klok gewoon door en zijn we op het moment van schrijven van dit voorwoord bijna aan het eind van het jaar 2014. En zoals Henk Jansen op de Haar tien jaar geleden in zijn kerstbrief schreef: "Tijd om de balans op te maken". De echte balans laat ik graag over aan onze penningmeester, maar Henk bedoelde ook de balans van zijn (helaas laatste) levensjaar.
De balans van ons verenigingsjaar is gelukkig positief, ook al moeten we voor het eerst sinds jaren een geringe daling van ons aantal leden vaststellen. Maar als we alle feiten, alle verhalen uit onze Markenboeken van 2014 op een rijtje zetten, dan kunnen we de balans positief sluiten.
Ik noem de geslaagde lezingen, excursies, genealogische dag, resultaten van naarstig speurwerk, de expositie …! En dat wij een steeds vaker bezochte website hebben. Hoogtepunten zoals het onthullen van het plastiek De Elf Marken van Wim Jonkers naast ons Tramstation en het onthullen van het monument op 4 mei aan de Harfsensesteeg. En hoe zijn we onder de indruk van de nieuwe film van Andries Udink "De tijd verstrijkt". Na jarenlang speurwerk bij het Niod, in andere archieven, bezoeken aan nabestaanden en daarbij het afnemen van interviews, presenteerde Andries op 24 september 2014, de dag dat 70 jaar eerder zeven Gorsselse mannen gefusilleerd zijn, zijn film over die dramatische gebeurtenis. Een maand later krijgen we het bericht dat Evert de Jonge is overleden, een van de hoofdrolspelers uit de eerste film van Andries "Liever geen bezoek".
Misschien hebt u in eigen kring ook een geliefde of vriend moeten missen. Dan beseffen we wat een goede gezondheid waard is en hoe zwaar het kan zijn alleen achter te blijven. Namens ons bestuur daarmee sterkte gewenst en de steun van familie, buren en vrienden. Hoe waardevol kan een bezoekje, een brief of een telefoontje dan zijn.
U moet niet denken dat wij niet stilstaan bij de onbalans in de wereld om ons heen. Dagelijks horen en lezen we over gruwelijke gebeurtenissen. Het zal vooral ouderen, met nog herinneringen aan de oorlog in ons eigen land of in Indië, zorgen baren. Het bekende gezegde … 'de vrede op aarde lijkt verder weg dan ooit' is weer actueel.
Wij prijzen ons gelukkig dat we veel leden en vooral ook veel enthousiaste vrijwilligers hebben, die onze vereniging 'dragen'. Een hechte club, zo hebben we op onze jaarlijkse vrijwilligersavond weer mogen ervaren.
En nu… als u dit leest, zijn we al volop aan het nieuwe jaar begonnen.
En dit wordt weer een bijzonder jaar! Alleen al vanwege de laatste grote herdenkingen van het eind van de Tweede Wereldoorlog. Dan de opening van het museum MORE naast ons Tramstation. In die periode hopen wij de tentoonstelling over leven en werk van Sam le Poole te kunnen presenteren… met ook de van de gemeente in bruikleen gekregen werken van Le Poole. En wij verheugen ons op het lang verwachte en nu wel haast zekere verschijnen van het boek over Eefde!

Willy Holtslag-Harkink

Het bestuur 2015, v.l.n.r. Henk Pelgrum, Wim Besselink, Ad de Ruiter, Henk Bruil, Piet Staal, Willy Holtslag, Johan te Linde, Jan Haijtink, Henk Hietbrink, Koos Bleeker *Foto: Geert de Groot*

MEDEDELINGEN VAN HET BESTUUR EN DE REDACTIE

Van het bestuur

Met uitzondering van de gezamenlijke lezing met onze zustervereniging het Historisch Genootschap Lochem Laren Barchem zijn in het vorige nummer van Ons Markenboek de lezingen van dit seizoen al uitvoerig aan de orde gekomen. Daarom nu een herhaling van plaats, datum en onderwerp van de drie lezingenavonden die in de tweede helft van dit seizoen op het programma staan en een uitvoerige toelichting op de gezamenlijke lezing, met deze keer het Historisch Genootschap als organisator.

Harfsen, Ons Gebouw: donderdag 29 januari 2015
Gerrit Haakmeester uit Albergen zal ons kennis laten maken met de tocht die hij met een aantal anderen in 2012 per koets van Vilnius naar Parijs aflegde, in navolging van Napoleon. Aanvang 20.00 uur.

Epse, kerkje Protestantse Gemeente: donderdag 26 februari 2015
Henk Harmsen uit Stokkum zal een lezing verzorgen onder de titel 'Boerenjeugd op de grens'. Aanvang 20.00 uur.

Laren, zaal Stegeman: donderdag 19 maart 2015
De gezamenlijke lezing met het Historisch Genootschap Lochem Laren Barchem wordt gegeven door Jean Dewaerheid uit Machelen, België en is getiteld 'Napoleon, zijn carrière en de gevolgen van zijn beleid voor onze gewesten'. De lezing over Napoleon is verdeeld in twee delen: a) de carrière van Napoleon en b) de gevolgen van zijn heerschappij voor onze gewesten. Napoleon heeft veel veranderingen doorgevoerd in het Nederlandse landsbestuur en de wetgeving. Zijn heerschappij had echter ook een donkere kant: bijvoorbeeld de afschaffing van de persvrijheid. Bij Jean Dewaerheid is alles begonnen met het ontstaan van een verzameling postzegels. Bij elke nieuwe aanwinst ontstond een nieuwe zoektocht naar het thema en de gebeurtenissen. Na ongeveer 400 poststukken ontstond bij Jean het idee om er een boek van te maken. Iedere postzegel heeft zijn oorsprong en eigen verhaal en aan de hand van de verhalen is er een presentatie ontstaan over de heerschappij van Napoleon Bonaparte.
Jean Dewaerheid stond 36 jaar in het Hoger Onderwijs als lector/docent voor de klas. Hij beweegt zich in het politieke en culturele leven van Machelen. Aanvang 20.00 uur.

Gorssel, De Roskam: dinsdag 14 april 2015
Jaarlijkse ledenvergadering. Wij hebben dit jaar drie reglementair aftredende bestuursleden, namelijk Henk Bruil, Jan Haijtink en Ad de Ruiter. Jan Haijtink en Ad de Ruiter zijn herkiesbaar. Henk Bruil heeft zich niet herkiesbaar gesteld, maar zal in de werkgroepen een groot deel van zijn werkzaamheden voortzetten. Als beoogd nieuw bestuurlid is Arend Rolden gevraagd om in het bestuur zitting te nemen. Arend is daartoe bereid en stelt zich verkiesbaar.
Na de ledenvergadering zal Henk van Baalen uit Deventer een lezing verzorgen over de Boreelkazerne. Aanvang ledenvergadering 19.30 uur; de lezing zal aansluitend om 20.00 uur beginnen.

Tramstation
Open dagen
In de eerste helft van 2015 zal weer een viertal 'open dagen' georganiseerd worden, telkens op de eerste zaterdag van de maanden februari, maart, april en juni. Vrijwilligers van onze vereniging zijn dan van 11.00 uur tot 15.00 uur aanwezig om u rond te leiden en om uw vragen te beantwoorden.
Vanwege de genealogische dag op zaterdag 2 mei 2015 zal er op die dag geen open dag in het Tramstation gehouden worden.

Exposities
Tot half februari waren de schilderijen van Lyda te Linde in het Tramstation tentoongesteld. Het is nog niet bekend welke expositie na deze tentoonstelling ingericht zal worden.

Viering zeventig jaar bevrijding
In samenwerking met het comité winterlezingen in Almen wordt er op donderdag 9 april 2015 door Mark Veldhuis uit Tubbergen in Ons Huis in Almen een lezing gegeven over de oorlogsjaren en bevrijding in onze streek. In het Tramstation zal in de maanden april en mei een expositie over de oorlogsjaren ingericht worden.

Gedenkteken in Almen
Kort na de oorlog zijn enkele tientallen gesneuvelde Canadezen tijdelijk begraven in de tuin van het Elger in Almen. Vorig jaar zijn de eerste stappen gezet om te komen tot oprichting van een gedenkteken in Almen voor de in onze omgeving gesneuvelde Canadezen. Als resultaat daarvan zal op vrijdag 1 mei dit monument onthuld worden. Voor nadere bijzonderheden zie het artikel van Willy Holtslag-Harkink elders in dit nummer.

Dodenherdenking 4 mei
Zoals gebruikelijk zal bij het monument voor de oversteek van de Highlanders bij de Houtwal een plechtigheid plaatsvinden in tegenwoordigheid van deze keer een groot aantal Canadese gasten. Zie hiervoor eveneens het artikel van onze voorzitter elders in dit nummer.

Genealogische dag
De werkgroep genealogie van De Elf Marken kondigt aan dat zij op zaterdag 2 mei 2015 haar jaarlijkse genealogische dag organiseert in De Brink, het bijgebouw van de protestantse kerk, Hoofdstraat 27 te Gorssel.
De werkgroepleden nemen dit jaar de stamboom van de familie Ilbrink onder de loep. Het is de 21e keer dat de werkgroep een dergelijk evenement organiseert.

Landgoed Het Elze
Eind november 2014 ontvingen wij een foto op strokarton van de Gelderland Bibliotheek. Op de achterkant staat geschreven: 'Het Elze in de buurtschap Harfsen gemeente Gorssel omstreeks 1870, toen eigenaar was Quarles van Ufford'. Als u goed kijkt ziet u twee personen, die aan het werk zijn in de tuin. Deze unieke foto is in onze collectie opgenomen. De foto kunt u ook vinden op onze website.

Het landgoed heeft gelegen in het bosje nabij de hoek Elzerdijk en Wagenvoortsdijk. Komend van de spoorwegovergang in de Elzerdijk is de vroegere oprijlaan nog te zien. Bijna aan het eind van deze laan zijn door de heer Ab Aalderink twee zuilen neergezet, die vroeger voor de ingang van Het Elze stonden.
In 1945 zijn door oorlogshandelingen het landgoed en de naastgelegen boerderij van de familie Gotink door brand verwoest. In Ons Markenboek van april 1990 heeft de heer Gotink verslag gedaan van de verwoesting van Het Elze en de boerderij: een indrukwekkend verhaal. Henk Pelgrum heeft in Ons Markenboek van oktober 2004 de geschiedenis van Het Elze besproken. Zeer lezenswaardig. Er zijn nog steeds veel mensen die Het Elze gekend hebben. Kent u verhalen over Het Elze, de bewoners, of anderszins, schrijf het op. Ook foto's zijn welkom; deze kunnen gescand worden, waarna u de foto weer mee kunt nemen. Zo groeit onze kennis over Het Elze.

Het Elze ca. 1870

Onbekende foto's

In ons archief in het Tramstation zijn veel onbekende foto's aanwezig. De komende markenboeken proberen we met uw hulp antwoord te krijgen wie of wat er op de foto staat, waar dit is en of er een verhaal te vertellen is over dit onderwerp. Hieronder drukken we twee foto's af.

De eerste foto betreft wegwerkzaamheden. Waar is het en wie staan er op de foto?

Wegwerkzaamheden

De tweede foto is van een buurtuitstapje. Deze foto zal omstreeks 1937 gemaakt zijn.

De foto's staan ook op bovengenoemde website. Om personen te herkennen zijn de foto's daarop duidelijker en ook te vergroten.

In het volgende Markenboek hopen we u te vertellen wat het resultaat van deze zoektocht is en zullen we weer nieuwe foto's plaatsen.

Het buurtuitstapje

Hoe kunt ons benaderen? Tijdens de openingsuren van het Tramstation; dinsdag van 14.00 uur-16.00 uur en donderdag van 10.00 uur-12.00 uur. E-mailadres De Elf Marken: info@deelfmarken.nl. Per post naar: Het Tramstation, Van der Capellenlaan 4, 7213 AG Gorssel.

Verzamelfestijn 2015

In maart 2011 hebben de vier samenwerkende historische verenigingen van Zutphen, Gorssel, Lochem en Brummen/Eerbeek een verzamelfestijn georganiseerd. Dit festijn werd in Gorssel in het Trefpunt gehouden. In 2013 was besloten dat er in het voorjaar van 2014 een vervolg zou komen van deze verzameldag. Door allerlei omstandigheden is het er toen niet van gekomen. In het najaar van 2014 is de draad weer opgepakt.

Onlangs is besloten het volgende verzamelfestijn op 10 oktober 2015 te houden met 't Trefpunt weer als locatie. Graag verneemt het bestuur of er onder ons leden zijn die met hun verzameling zo'n dag willen opluisteren. Wilt u meedoen, laat dat dan weten aan secretaris Johan te Linde of aan voorzitter Willy Holtslag. (Mail)adressen vindt u in dit blad (binnenzijde omslag).

Sam le Poole
Het plan is om dit jaar een expositie in het Tramstation te organiseren over het leven en werk van de Epser schilder Sam le Poole. Als u werk van hem heeft en dit voor deze expositie beschikbaar wilt stellen, laat ons dat dan weten. Houdt u ook de berichtgeving hierover in de plaatselijke pers in de gaten.

Van de redactie
U hebt hierboven al kunnen lezen dat er voortaan naar de herkomst gevraagd zal worden van onbekende foto's, zowel in Ons Markenboek als op de website van de vereniging. Deze rubriek bevelen wij van harte in uw aandacht aan! We naderen al weer de maand mei, dit jaar met bijzondere betekenis vanwege de viering van het einde van de Tweede Wereldoorlog, zeventig jaar geleden. Zoals al gemeld besteedt Willy Holtslag hier in dit Markenboek aandacht aan. Na het jaarverslag van 2014 en de agenda van de jaarlijkse ledenvergadering op 14 april aanstaande ontrafelen we de geschiedenis van boerderij Klein Marsman in Epse en ook die van het gebouwtje Rehoboth in Joppe. Verder leest u over voormalige wachtposten en halteplaatsen langs de drie spoorlijnen die ons werkgebied telt en vertelt een enthousiast dialectschrijver zijn herinneringen aan het schaatsen op de gracht rond huize De Voorst in Eefde. Op 2 januari 2015 is Gorsselnaar H. (Harry) van der Meij overleden. Harry van der Meij was voor veel Gorsselnaren een bijzonder mens. De werkgroep van De Elf Marken die een boek over de geschiedenis van het dorp Gorssel voorbereidt, is in het bezit van een bijdrage van Harry van der Meij, een anekdote uit zijn leven (en dat van zijn vader) bij De Roskam. We plaatsen dit verhaal nu in Ons Markenboek, als eerbetoon aan 'Harry van De Roskam'.

Kopij voor het volgende nummer dient uiterlijk **zaterdag 21 maart 2015** bij de redactiecommissie binnen te zijn (indien mogelijk met afbeelding).

2015: HERDENKINGSJAAR VAN HET EINDE VAN WOII

Willy Holtslag-Harkink

Het Elger, Almen
In het najaar van 2013 kwamen via Mark Veldhuis uit Tubbergen nabestaanden van gesneuvelde Canadezen met Mark naar Almen om te zien waar hun familieleden tijdelijk begraven waren geweest. Ze kregen alle medewerking van de bewoners van Het Elger om de bewuste tuin te fotograferen. Ik bleef in contact met Mark en al gauw waren we het er over eens dat ergens in ons dorp een aanduiding

moest komen van de tijdelijke begraafplaats. Mark ging doortastend te werk, bedacht allerlei opties en belde, na opnieuw een overleg hier ter plaatse, aan bij Pien Pon en Geert de Groot, waar hij meteen alle medewerking kreeg. Een hoek in de wei naast de tuin van Het Elger werd spontaan aangeboden en is intussen, ook met alle medewerking van Ronald Kleine, de pachter van het weiland, ingericht. De gemeente Lochem gaf groen licht voor een monumentje, zoals vorig jaar geplaatst is aan de Harfsense Steeg. Vanaf nu moeten we echter het belangrijke financiële plaatje en de uitvoering van het gedenkteken rond zien te krijgen. Of we bij onze vereniging en in Almen actie moeten gaan voeren, zoals vorig jaar, zullen we in De Gids vermelden, omdat het volgende nummer van Ons Markenboek pas weer in mei a.s. verschijnt.

In ieder geval hopen we op 1 mei 2015 het monumentje te kunnen onthullen. Mark Veldhuis zal op 9 april 2015 in Almen een lezing houden in Ons Huis. Hij heeft al van negen hier gesneuvelde Canadezen de geschiedenis uitgezocht. En hij zal ook vertellen over zijn contacten met Canada en het project van zijn school met een school in Canada. Hij heeft contact met de Canadese Minister van Veteranen en ook de ambassade in Den Haag heeft haar medewerking al toegezegd.

Tijdelijke begraafplaats gesneuvelde Canadezen bij het Elze *Foto: eigen archief*

De Houtwal, Gorssel
Over de bijzondere herdenking op 4 mei 2015 aan de Houtwal, georganiseerd door de Deventer organisatie Welcome Again Veterans is ook al druk overleg gepleegd. Naast een bus met veteranen en nabestaanden komt de band Mariposa Pipes and Drums en als grote verrassing het Canadees Victoria Childrens Choir. Na de plechtigheden in dit jaar houdt Welcome Again Veterans op te bestaan. In de pers zal aan de herdenkingen in onze gemeente te zijner tijd volop aandacht besteed worden.

JAARVERSLAG DE ELF MARKEN 2014

Inleiding
In 2014 is er veel veranderd in de omgeving van het Tramstation. Aan de Van der Capellenlaan is op 12 april het kunstwerk De Elf Marken van Wim Jonkers geplaatst en met bewondering hebben we de voortgang van de bouw van het Museum voor Modern Realisme gevolgd.
In maart zijn tijdens de jaarvergadering de drie aftredende bestuursleden herbenoemd. De maatregelen om de tekorten terug te dringen zijn in 2014 in werking getreden. Zo is de toegang voor niet-leden bij onze lezingen verhoogd naar € 5 en is de contributie verhoogd naar € 20 per jaar, waarbij nu het onderscheid voor leden binnen en buiten de gemeente is komen te vervallen.
Het Algemeen Bestuur vergaderde zeven keer in het Tramstation. Het Dagelijks Bestuur kwam acht keer bij elkaar. Tot april vonden deze vergaderingen met een tussenpauze van enkele dagen plaats. Vanaf april wordt er op dezelfde avond vergaderd, waarbij het DB een uurtje eerder begint.
In 2014 is het ledenbestand voor het eerst sinds jaren licht gedaald. Er waren 41 opzeggingen, daar tegenover stonden 33 nieuwe aanmeldingen. Ultimo 2014 hebben we 755 leden en 70 (sponsor)leden, zodat we met 825 leden ruim over de 800 leden hebben. Een jaar geleden hadden we 833 leden.

Activiteiten van de verschillende werkgroepen

Redactiecommissie Ons Markenboek
Het kost steeds meer moeite om de benodigde kopij voor het elk kwartaal verschijnende Ons Markenboek te verzamelen. Vanaf begin 2013 wordt Ons Markenboek gedrukt bij Lammerdink in Lochem. Afgezien van enkele startproblemen verloopt de samenwerking met de drukker over het algemeen goed.

Redactiegroepen boeken Eefde, Gorssel en Tramstation
In Eefde is het einde in zicht. De redactiegroep van het boek Eefde is in het voor-

jaar nog een aantal keren bijeen geweest. In september is het laatste deel van de tekst bij Wijtse Doevendans, de vormgever en opmaker van het boek, ingeleverd. Enkele weken daarna volgde het restant van de afbeeldingen. Eind 2014 was de opmaak van het boek in een vergevorderd stadium. (Afrondende werkzaamheden vinden in de eerste helft van 2015 plaats, waardoor de hoop gerechtvaardigd is, dat het boek in de loop van 2015 het daglicht zal zien. Er is een intekenlijst geopend en via www.deelfmarken.nl kan men om intekening verzoeken.) De werkgroep van het boek over Gorssel heeft haar werk aan het boek Gorssel voortgezet. Men is dit jaar tien keer bij elkaar geweest. Voor het boekje over het Tramstation is voldoende materiaal verzameld om hieruit een boekje te kunnen samenstellen.

Excursiecommissie
Op dinsdagavond 15 juli had zich een twintigtal leden bij Huize Dorth verzameld om onder leiding van een boswachter de vele wetenswaardigheden te vernemen van dit voor velen onbekende bosgebied op de grens van Overijssel en Gelderland. In Holten volgden op zaterdag 9 augustus vijftien leden de rondleiding op de Canadese begraafplaats. Tevens werd daar het enkele jaren geleden geopende informatiecentrum bezocht. Aan de dagexcursie naar het pluimveemuseum Barneveld en kasteel Staverden op dinsdag 9 september werd door 51 personen deelgenomen en op 12 december waren we met 38 personen bij elkaar tijdens de jaarlijkse bijeenkomst van de werkgroepleden en vrijwilligers, deze keer in Hotel Landgoed Ehzerwold.

Werkgroep Genealogie
Op zaterdag 10 mei werd voor de twintigste keer onze jaarlijkse genealogische dag gehouden. Dit jaar stond de stamboom van de familie Wunderink in het middelpunt van de belangstelling. Ongeveer 250 bezoekers, waaronder een bus met nazaten uit Canada, kwamen naar De Brink, het bijgebouw van de protestantse kerk in Gorssel.

Tramstation
De beveiliging van het Tramstation is geoptimaliseerd en dit geldt ook voor de computerconfiguratie. Het perron is voorzien van een dubbelzijdige stationsklok en de door de firma Hesselink gerestaureerde randversiering van de gedenkplaat van de familie Van der Capellen heeft een plaatsje gekregen op de muur aan de noordzijde van het Tramstation. Verder hebben medewerkers van het smalspoormuseum Valkenburg (ZH) van de losse spoorstaven voor het Tramstation één geheel gemaakt.

In 2014 waren er achtereenvolgens de volgende zes exposities te zien:

- Tentoonstelling van de voorwerpen die onze vereniging na de fusie van de gemeenten Gorssel en Lochem uit het gemeentehuis van Gorssel mocht overnemen. De originele wapenschilden van de elf Gorsselse marken uit het oude gemeentehuis waren daarbij ook tentoongesteld. Geert de Groot heeft van deze wapenschilden kleurenfoto's gemaakt. Deze op groot formaat ingelijste foto's hebben een permanent plaatsje in de expositieruimte gekregen.
- Expositie over leven en werk van kunstsmid Wim Jonkers
- Portretten en foto's van de Gorsselse burgemeesters
- Schilderijen van Iduun Noppen uit Gorssel
- Foto's van fotograaf Derk Nijman uit Harfsen
- Schilderijen van Lyda te Linde uit Eefde

Gezien het succes van de open dagen in de voorgaande jaren was besloten de reeks open dagen in 2014 voort te zetten. Zo zijn er, beginnend in februari, telkens op de eerste zaterdag van de maand, weer open dagen georganiseerd. Omdat hierbij juli, augustus en december uitvielen, betekende dit dat de deuren op acht zaterdagen open stonden. Door verhuur aan exposanten en aan groepen voor vergaderingen genereert De Elf Marken extra inkomsten uit het Tramstation.

Bibliotheek

Het nieuwe bibliotheekprogramma (filemaker) is operationeel, waardoor we nu bezig kunnen zijn met het verwerken van nieuwe aanwinsten en het op orde brengen van de uitleenadministratie.

Fotowerkgroep

Deze werkgroep werkt elke donderdagochtend aan het digitaliseren en ordenen van ons foto- en diabestand.

Werkgroep vormgeving website

Onze website heeft een opfrisbeurt gehad. Dit werk is begeleid door een uit vier bestuursleden bestaande werkgroep. Deze werkgroep heeft op 25 februari 2014 een presentatie van de vernieuwde website gegeven. Aanmelding als lid is nu ook via de website mogelijk. Het aantal vragen via onze website www.deelfmarken.nl is dit jaar opnieuw sterk gestegen.

Lezingen

Door toevallige omstandigheden heeft Harfsen in 2014 geen lezing gehad en heeft Almen er dit jaar drie gehad. In 2015 zullen alle dorpen van ons werkgebied weer aangedaan worden.

De in 2014 gehouden lezingen en/of evenementen waren achtereenvolgens:

Almen: De Hoofdige Boer, donderdag 16 januari
Huisarts, schrijver en dichter Derk Jan (Dick) ten Hoopen vertelde in het Achterhoeks dialect iets over zichzelf en wat hem bewogen heeft te schrijven. Niet alleen leuke voorvallen maar ook ernstige verhalen passeerden de revue. Het was een zeer boeiende avond, waarbij circa zestig toehoorders aanwezig waren.
Epse: Kerkje Protestantse Gemeente, donderdag 27 februari
Ben Godtschalk uit Vorden hield een lezing over het offshore werken voor circa zeventig toehoorders. Het was een zeer interessante avond over een voor ons landrotten onbekende wereld.

Gorssel: De Roskam, dinsdag 11 maart
Na onze ledenvergadering verzorgde Jacques Duivenvoorden een lezing over de IJssellinie. Als voorzitter van de Stichting IJssellinie gaf hij over deze tot 1990 zeer geheime verdedigingslinie informatie en nodigde hij ons uit om een kijkje te nemen naar de overblijfselen. Bij deze lezing waren ongeveer zestig personen aanwezig.

Almen: Ons Huis, donderdag 27 maart
In het kader van de jaarlijkse gezamenlijke activiteit met het Historisch Genootschap Lochem Laren Barchem hield Johan de Jong uit Epse voor een goed gevulde zaal met circa tachtig toehoorders een lezing over Het Hassink in Epse. Van zijn hand verscheen in 2013 een boek over deze buitenplaats. De organisatie van de lezing was deze keer in onze handen. Dit jaar was het voor de achtste keer dat beide historische verenigingen een gezamenlijk evenement organiseerden.

Almen: Ons Huis, donderdag 23 oktober
Wim Kroon uit Apeldoorn liet ons onder de titel 'Op weg naar de troon' kennismaken met 200 jaar koningschap in ons land. Deze avond trok wat minder belangstelling dan gebruikelijk in Almen.

Eefde: Het Hart, donderdag 27 november
Lex Rutgers, stafmedewerker van het vroegere Mettray, heeft het een en ander getoond en verteld over de geschiedenis van Nederlandsch Mettray. Een naam, die in de laatste jaren door fusies meerdere malen is gewijzigd en waarvan momenteel de naam Intermetzo LSG Rentray is. Deze boeiende lezing werd bijgewoond door circa tachtig personen en zal in 2015 een vervolg krijgen in de vorm van een zomeravondwandeling onder leiding van Lex over het terrein van de instelling.

Overige activiteiten
Naast de organisatie van de bovenstaande jaarlijks terugkerende activiteiten heeft onze vereniging in 2014 ook een aandeel gehad in de volgende plaatselijke, regionale en landelijke activiteiten:

Museum voor Modern Realisme. Op vrijdag 7 maart hebben enkele bestuursleden in Lochem de lezing van architect Hans van Heeswijk over de bouw van het museum gevolgd. Vervolgens werden we op 24 mei op de Landelijke dag van de Bouw ook op het bouwwerk zelf ontvangen. De architecten zijn op de hoogte gebracht van de locatie van de fundamenten van de in 1788 opgeblazen graftombe van de familie Van der Capellen. Deze plek ligt bij de ingang van het nog in te richten parkeerterrein. Er zal daar een gedenkteken voor Johan Derk van der Capellen komen. Onze vereniging mag een voorstel doen voor de toelichtende tekst bij dit gedenkteken.

Opblazen graftombe Van der Capellen op tv
Op vrijdag 28 maart heeft de NOS in het kader van de serie '200 jaar Koninkrijk Nederland' aandacht besteed aan het verhaal rondom Johan Derk baron van der Capellen, de geestelijk leidsman van de patriotten. In Gorssel zijn daarvoor op woensdag 19 juni 2013 door een NOS tv-ploeg opnamen gemaakt. Eelco Bosch van Rosenthal was daarbij met nazaat Rob baron Van der Capellen op zoek naar de plek waar de graftombe gestaan heeft. De Elf Marken mocht hierbij ondersteunende diensten verlenen. Deze opnamedag heeft enkele boeiende tv-minuten opgeleverd.

Dorpsfilms Harfsen
Op 3 mei werden door W. Bouwmeester de banden van de in opdracht van Soli Deo Gloria gemaakte films over het dagelijks leven in Harfsen uit de jaren 1956 en 1962 aan onze vereniging overhandigd.

Onthulling Lancastergedenkteken Harfsen en dodenherdenking 4 mei
In aanwezigheid van circa 150 belangstellenden, waaronder nabestaanden van de bemanning, vond de onthulling plaats van het monument aan de Harfsensesteeg voor de op 5 januari 1945 in deze omgeving neergestorte Lancaster. Een indrukwekkende gebeurtenis met vertegenwoordigers van zowel de Britse als Nederlandse Luchtmacht, de gemeente Lochem, een afvaardiging van de Almense Harmonie en bestuursleden van onze vereniging. Onze bestuursleden Willy Holtslag en Henk Bruil verdienen een compliment voor hun inspanningen voor dit monument. De plechtigheid werd afgesloten door een fly past van de laatste

nog vliegende Lancaster. Later die dag werden op de gebruikelijke gedenkplekken in de oude gemeente Gorssel namens onze vereniging bloemen gelegd.

Zorgtuin Gorssel
Als gevolg van de bouw van het museum is de monumentale Julianabank tussen het gemeentehuis en De Roskam gesloopt. Het smeedwerk van kunstsmid Wim Jonkers was waard om behouden te blijven. Dit smeedwerk heeft dankzij bemiddeling van De Elf Marken in de Zorgtuin aan de Veerweg een plaatsje gevonden.

Boot Dommerholts Veer
Op zaterdag 7 juni is de houten veerboot die tot 1962 dienst heeft gedaan voor de laatste keer de IJssel overgevaren van Gorssel naar Wilp. Daarna is de boot naar het nieuw gebouwde botenhuis gebracht bij museumcafé De Kribbe aan de Weerdseweg 6a in Wilp. Een delegatie van ons bestuur was hierbij aanwezig.

Jubileumboekje Gorsselsche Boerendansers 80 jaar
Op 24 juni werd aan onze voorzitter een exemplaar overhandigd van het door Jan Stegeman samengestelde jubileumboekje.

Meester Heuveldag
Op 5 augustus 2014 was het 150 jaar geleden dat Meester Hendrik Willem Heuvel werd geboren op boerderij Blauwhand in Oolde. Op deze gedenkdag in Laren hebben Willy Holtslag en Henk Bruil onze vereniging vertegenwoordigd.

Monumentendag zaterdag 13 september
Het thema van dit jaar was 'reizen'. Het Tramstation was die dag opengesteld, waarbij de prachtige door Willem Brock gemaakte replica van de ZEGO-bus uit de jaren twintig terecht veel aandacht kreeg.

Vertoning film De tijd verstrijkt
Veel belangstelling bestond er voor de vier vertoningen op 24 en 26 september in het Trefpunt van de film De tijd verstrijkt. Deze film gaat over de executie van zeven Gorsselse burgers op 24 september 1944. Er was veel waardering voor deze film die gemaakt is door de uit Gorssel afkomstige cineast Andries Udink.

Het bestuur bedankt allen die De Elf Marken steunen en een warm hart toedragen.

Eefde, december 2014
J. te Linde, secretaris

Agenda jaarvergadering op dinsdag 14 april 2015
in De Roskam te Gorssel, aanvang 19.30 uur

1. Opening en mededelingen door de voorzitter

2. Notulen vorige ledenvergadering, zie hiervoor OMB 32e jaargang nummer 3, augustus 2014

3. Jaarverslag secretaris

4. Jaarverslag penningmeester, dit verslag wordt ter vergadering uitgereikt

5. Verslag kascommissie

6. Verkiezing nieuw lid kascommissie i.p.v. Jan Stegeman

7. Bestuursverkiezing:
   Aftredend en herkiesbaar zijn Jan Haijtink en Ad de Ruiter.
   Aftredend en niet herkiesbaar is Henk Bruil.
   Verkiesbaar is Arend Rolden. Namen van eventuele tegenkandidaten kunt u tot drie weken voor de vergadering kenbaar maken aan het bestuur

8. Rondvraag

9. Sluiting

PAUZE

20.00 uur: Na de ledenvergadering zal Henk van Baalen uit Deventer een lezing houden over de Boreelkazerne in Deventer.

BOERDERIJ KLEIN MARSMAN TE EPSE

Voorheen 'Op den Tuijtert'

Ap ten Have

Boerderij Klein Marsman is gelegen aan de Driekieftenweg 8 in Epse. De Driekieftenweg was de oude Hessenweg, die vanaf Almen langs de herbergen De Drie Kievieten, De Moespot en De Pessink naar Deventer liep. Vroeger heette de boerderij Op Den Tuijtert.
Zo ontstond vermoedelijk de familienaam Tuitert. Het bedrijf floreert nog steeds.

De vroegst bekende bewoners

De vroegst bekende bewoner op Klein Marsman/Op den Tuijtert was Willem Jansen. Op 12 februari 1722 trouwde deze voor ons onbekende Willem Jansen (verwant aan bewoners van De Moespot) met Maria Hendriks. Willem Jansen heeft toen mogelijk op grond van de marke Epse nabij De Moespot een huisje gebouwd met als naam Op den Tuijtert. In die tijd werd bebouwing door de marke gedoogd, wanneer het huis in één dag werd gebouwd en er 's avonds rook uit de schoorsteen kwam.

Uit dit huwelijk zijn Op den Tuijtert negen kinderen geboren en deze familie is daar voor 1757 weer vertrokken.
Daarna kwam Garrit (Garrijt) van Hummel of Moespot er wonen (hij werd ook wel Garrit Derksen genoemd; hij was geboren in 1725 als oudste zoon van Hendrik Janss. van Hummel van De Moespot en Hendrina Gerrits, een dochter van Gerrit/Garrijt Derks van de herberg De Drie Kievieten en Maria Harmse van De Moespot). Garrit noemde zich Garrit Tuijtert/Derksen en was gehuwd met Jenneken Willemsen van de Haar, geboren in 1733 als dochter van Willem Jansen Roskam en Willemken Gerrits. De zes kinderen uit dit huwelijk kregen de naam Tuijtert (afkorting van Op den Tuijtert. Kennelijk is zo de naam Tuitert ontstaan).

Boerderij Klein Marsman *Foto: familie Pasman*

Marsman en Klein Marsman

Een jongere broer van Garrit, Harmen van Hummel (De Moespot), die gehuwd was met Hendrika Egberts Bolink, ging in de buurt wonen: op boerderij Marsman. Na diens overlijden in 1815 zijn deze boerderij, groot ongeveer 8.50 ha, en ook het huisje dat eerder Op den Tuijtert werd genoemd, groot ongeveer 2.50 ha, gekocht door Christiaan Hietkamp. Omdat Christiaan van beide boerderijen eigenaar was, vond hij het passend om de oorspronkelijke naam Op Den Tuijtert te vervangen door Klein Marsman. (De naam Marsman zou afkomstig zijn van een stuk grond in die omgeving dat vroeger De Mars werd genoemd).
Christiaan Hietkamp is in 1869 overleden en zijn zoon Herman Hietkamp (gehuwd met Jantjen Boschloo) overleed vlak daarna in 1870. Vervolgens hertrouwde Jantjen met Antony Tuitert; zij werden eigenaar en bleven op Marsman wonen. Daarna

hebben er nog twee generaties Tuitert gewoond. De boerderij Marsman is in 1945 afgebrand. Daarna werd aan de nabij gelegen schuur een woonhuis gebouwd, waar de familie Tuitert nog tot 1950 heeft gewoond. Vervolgens zijn ze vertrokken naar de boerderij De Burchte in de Eesterhoek, waar de vrouw des huizes vandaan kwam.

Boerderij Marsman vóór de brand *Foto: familie Marsman*

Allemaal familie

Op alle boerderijen in die buurt: De Moespot, Nijveld, Marsman, Klein Marsman en ook Tjoonk woonden destijds leden van de familie van Hummel op De Moespot. Ook de bewoners van de Drie Kievieten waren familie, want daar kwam eerder genoemde Hendrina Gerrits, de vrouw van Hendrik Janss. van Hummel vandaan. Jaren later woonden op de boerderijen De Moespot, Marsman, Klein Marsman, Tjoonk en ook op Diekman afstammelingen van de familie Tuitert, die ook allemaal eigenaar waren.

Intussen op Klein Marsman

Opvolger op Klein Marsman, zoals Op Den Tuijtert na 1815 heette, was een kleinzoon van Garrit Tuitert, ook een Garrit Tuitert. Hij was geboren in 1808 en was

van beroep akkerbouwer en schoenmaker. Garrit was in 1833 gehuwd met Harmina Jansen (eveneens geboren in 1808). Uit dit huwelijk werden vier zonen geboren. De oudste zoon Derk Jan Tuitert (1834-1861) was in 1859 getrouwd met Zwaantjen Leunk, ook geboren in 1834. Uit dit huwelijk werden een dochter Garritjen en een zoon Derk Jan geboren.
Na het overlijden van Derk Jan is Zwaantjen Leunk in 1863 hertrouwd met een jongere broer van Derk Jan, Antoni Tuitert (geboren in 1841), later ook de eigenaar van Klein Marsman. Uit dit huwelijk werden vijf kinderen geboren.
De jongste dochter uit dit tweede huwelijk, Tonia Hendrika Tuitert, geboren in 1879 en in 1899 getrouwd met de in 1873 geboren Arend de Winter, zette met haar man het bedrijf voort. Er is toen ook grond bijgekocht en de gebouwen werden uitgebreid.
In 1902 nam Arend de Winter het bedrijf over van zijn schoonvader, inmiddels was het ongeveer 14 ha groot. Het was een gemend bedrijf met rundvee, varkens en kippen. Langzamerhand kwamen er steeds meer rundvee en varkens. Daarom is in 1926 het kleine bouwvallige achterhuis gesloopt en veel groter herbouwd.
Uit het huwelijk van Tonia Hendrika Tuitert en Arend de Winter werden zes kinderen geboren. Zoon Teunis de Winter, geboren in 1910, trouwde in 1935 met Hendrika Johanna Tuitert, geboren in 1907. Zij was een dochter van Derk Jan Tuitert en Hendrika Johanna Leunk van boerderij Rondenhof. Haar vader Derk Jan was de zoon uit het eerste huwelijk van Zwaantjen Leunk met Derk Jan Tuitert. Hendrika Johanna ging dus weer terug naar Klein Marsman, waar haar vader geboren was.
Uit dit huwelijk werden twee dochters geboren, waarvan de jongste dochter Hendrika Johanna (Dika) de Winter, geboren in 1938, op de boerderij is gebleven. Zij is in1961 getrouwd met Albert (Appie) Pasman, geboren in 1936; zij hebben het bedrijf voortgezet. Uit dit huwelijk werden geboren Teunis Albert (Teun) Pasman (1966) en Gerrit Hendrik (Geert) Pasman (1971).

Ontwikkelingen in landbouw en veeteelt

Na de Tweede Wereldoorlog kwam de ontwikkeling in de landbouw in een stroomversnelling. Door de teelt van verbeterde rassen van granen en grassen en het gebruik van kunstmeststoffen werden de opbrengsten belangrijk hoger. In 1958 was ook het oude voorhuis van Klein Marsman, dat aan vernieuwing toe was, gesloopt en groter herbouwd. In 1971 werd een varkensstal gebouwd, waarin per ronde 180 varkens konden worden gemest. Inmiddels was weer grond bijgekocht, waardoor ook het aantal melkkoeien steeds groter werd. Hiervoor is in 1976 een ligboxenstal gebouwd. Deze beide stallen gaven niet alleen arbeidsbesparing, maar ook werd het werk minder zwaar.

De nieuwe stal bij Klein Marsman *Foto: Arjan Meijerink*

Mestkalveren

Voor zoon en opvolger Teun was aanvankelijk geen werk op het bedrijf. Hij werkte eerst een aantal jaren bij verschillende loonbedrijven voor hij volledig thuis op de boerderij kwam. Hij trouwde in 1997 met Monique Goldenbeld, geboren in 1967. Uit dit huwelijk werden geboren Jordie (1999) en Jannick (2005) Pasman.

Het bedrijf was inmiddels 24 ha groot, met ongeveer 40 melkkoeien en bijbehorend jongvee. In 2003 werd besloten om te stoppen met het melken en is in de bestaande ligboxenstal jongvee opgefokt. In 2006 heeft Teun Pasman de ligboxenstal laten ombouwen voor het afmesten van rosékalveren. Dat ging prima, hij had er plezier in, maar er was schaalvergroting nodig. Daarom is in 2011 toch een grote nieuwe stal gebouwd voor het opfokken en afmesten van de stierkalveren. Deze stal voldoet aan alle voorschriften voor het welzijn van de dieren. In deze stal is alles zoveel mogelijk geautomatiseerd, zodat het prettig werken is. Samen met de verbouwde ligboxenstal is er nu een oplegcapaciteit van ongeveer 700 stuks. Ze zijn hiermee in deze regio een van de weinige gespecialiseerde bedrijven.

De stierkalveren komen op het bedrijf als ze ongeveer twee weken oud zijn en worden de eerste weken afzonderlijk gehuisvest en gevoerd en komen daarna in hokken van tien stuks, waarin de dieren vrij los lopen. Ze krijgen als voedsel eerst 'kunstmelk' en later steeds minder melk, maar aangevuld met krachtvoer, verder kuilgras en maïs, verbouwd op eigen grond. Op een leeftijd van ongeveer acht maanden worden ze afgeleverd voor de slacht als 'jong rosévlees'.

Dit jaar is het achterhuis van de boerderij verbouwd tot woonruimte; de familie Pasman kan de toekomst met vertrouwen tegemoet zien.

Intussen op Marsman
Boerderij Marsman is niet meer als boerderij in gebruik. De boerderij heeft nu een uitweg naar de Lochemseweg (nr. 91) en wordt bewoond door de familie Leerkes.

Bronnen:
Familie Pasman
Eigen archief

REHOBOTH IN JOPPE

Henk Hietbrink

Enkele maanden geleden kreeg de auteur via een van de redactieleden van Ons Markenboek een boekje in handen over de oprichting van de Christelijke Meisjes Vereniging (CMV) in Joppe, dat zetelde in het gebouw Rehoboth aan de Dommerholtsweg in Joppe. In een volgende editie van Ons Markenboek komt deze CMV nog aan de orde, maar in dit artikel wordt eerst nader ingegaan op ontstaan en functie van Rehoboth. Het gebouw werd in 1939 ingewijd en wordt nog steeds gebruikt. Er is echter wel een en ander aan vooraf gegaan.

Zondagschool
In september 1899 begon Dirk Jan Nijkamp in zijn boerderijtje 'zondagschool' te houden voor kinderen uit de buurt. Tot zijn dood heeft Nijkamp dit werk met zeer grote trouw gedaan.
Na zijn dood nam zijn zoon Jan Nijkamp het zondagschoolwerk van hem over. Jan zelf was niet zo'n groot verteller, maar hij bespeelde wel het traporgel tijdens het zingen van de zondagschoolliederen. Het aantal kinderen groeide gestaag en de ruimte werd te klein.
De toenmalige predikant van Gorssel: ds. Kamsteeg, zette zich in om een nieuwe locatie te zoeken in Joppe. Jan Nijkamp was bereid om een stukje van zijn grond af te staan en met medewerking van de dominee werd er onder andere door de Joppenaren geld ingezameld.

Het gebouwtje Rehoboth *Foto: Henk Hietbrink*

Al snel kon er begonnen worden met de bouw en op 15 december 1939 werd het gebouwtje Rehoboth (De Heer heeft ruimte gemaakt) ingewijd. Ds. Kamsteeg: "Ik zal dien avond niet licht vergeten. Hoe ontroerend bleek daar dat de stille arbeid van Derk Jan Nijkamp niet ijdel is geweest in de Heer. Ik ben heel blij dat een steentje in het portaal zijn naam bewaart, en dat mijn naam bij die trouwe Godsknecht mag staan is mij een ere".

Steen in Rehoboth *Foto: Henk Hietbrink*

Een oud-leerling van Nijkamp sr. bood namens de oud-leerlingen een omlijst portret aan van de oud-leermeester en vroeg daarvoor een ereplaats in het gebouwtje.

D.J. Nijkamp

J. Nijkamp *Foto's: archief Henk Hietbrink*

Het gebouwtje diende niet alleen voor de zondagschoolviering. Al enkele jaren werden in het huis van Jan Nijkamp in de wintermaanden Bijbellezingen gehouden, die voortgezet konden worden in het nieuwe onderkomen.

Rehoboth als verenigingsgebouw

Rehoboth was ook verenigingsgebouw van Heidebloempje en Jong Joppe. Op 12 januari 1941 ging de meisjesvereniging Het Heidebloempje in Rehoboth van start, onder leiding van twee jongedames van meisjesvereniging Bid en Werk uit Gorssel, Riek Makkink en Bets Hietbrink. Op 9 april 1946 volgde de oprichting van de Christelijke Jongensclub Jong Joppe onder leiding van de Christelijke Jonge Mannen Vereniging (CJMV).

Maar nog altijd was Rehoboth een gebouwtje op zomaar een stukje grond van de familie Nijkamp, zonder officiële vereniging als eigenaar, het was eigenlijk van niemand.
Na de oorlog werd er een echt bestuur gevormd door de broers H.J. Wiltink en J.H. Wiltink, A.G. Klein Hulze, G.H. Hietbrink en natuurlijk J. Nijkamp. Op 24 januari 1951 werden bij Koninklijk Besluit de statuten van de vereniging goedgekeurd. Ook de CJV (voorheen CJMV) uit Gorssel vond onderdak in het gebouwtje en er werd besloten dat beide verenigingen Jong Joppe en Gorssel samen hun activiteiten voort zouden zetten in Rehoboth.
Omdat inmiddels ook het ledenaantal van de meisjesvereniging terugliep, werd besloten dat ook zij tot een fusie over zouden gaan. De totale vereniging ging verder onder de naam Ora et Labora.
Maar zoals met zoveel verenigingen liep het aantal leden terug en in 1975 werd de vereniging opgeheven.

Ouderenmiddagen
In september 1970 is mevrouw W. Hietbrink-Terwel met behulp van vrijwilligers begonnen met het houden van ouderenmiddagen in Rehoboth. Tot op de dag van vandaag worden deze ouderenmiddagen nog gehouden op iedere laatste woensdag van de maand, maar nu onder leiding van Henny Slothouber, Gerrie Brinks en Jannie Hietbrink-de Vos.

Rehoboth nu
Naast het gebruik van het gebouwtje voor de ouderenmiddagen, wordt Rehoboth al jaren verhuurd aan trimgroep Sport 88 en worden er regelmatig club- en familiefeestjes gehouden.
De inwoners van Joppe dragen Rehoboth een warm hart toe en hopen dat er in de toekomst nog vaak gebruik van gemaakt kan worden. Het gebouwtje is nu 75 jaar oud en de huidige vereniging ziet graag dat het ook voor de toekomst behouden blijft.

Een ouderenmiddag. Op de foto: Gerrie Brinks, Dika Pasman, Wimme Veeneman, Miene Hulshof, Jo Heijink, mw Heijink *Foto: archief Henk Hietbrink*

STAATSSPOOR (1863-1937)
Stations, halteplaatsen en wachtposten

Piet Staal

De auteur beschrijft voormalige stations, halteplaatsen en wachtposten aan de drie spoorlijnen in de voormalige gemeente Gorssel. Waar mogelijk worden ook namen van spoorwegpersoneel genoemd. Halverwege de twintigste eeuw zijn veel gebouwtjes gesloopt en sommige hebben inmiddels een andere functie gekregen.

In Ons Markenboek zijn in het verleden twee artikeltjes geplaatst over wachtposten langs het Staatsspoor Zutphen-Deventer (jaargang 7, nr. 3 en nr. 4).
Ik vond het interessant om na te gaan waar in onze voormalige gemeente aan deze lijn in Gorssel stations, halteplaatsen en wachtposten (baanwachterswoningen) hebben gestaan.
Een wachtpost was een huisje waarin de baanwachter woonde. Deze baanwachter of zijn vrouw opende en sloot de bomen van de betreffende overweg wanneer een trein zou gaan passeren en soms van wel twee overwegen. Ook werd vanuit de wachtpost de telegraaf bediend en indien nodig de seinpaal. Alle huisjes werden omstreeks 1865-1868 naar een standaardontwerp door Staatsspoorwegen gebouwd.
Rond 1950 werden vele huisjes gesloopt, omdat ze hun oude functie hadden verloren.

Inleiding
In de voormalige gemeente Gorssel zijn in de negentiende eeuw drie spoorlijnen aangelegd, te weten:
Zutphen-Deventer, Zutphen-Hengelo en Zutphen-Winterswijk. Ik heb geprobeerd alle wachtposten, halteplaatsen en/of stations van deze lijnen te traceren. De namen van overwegwachters en bewoners (spoorwegpersoneel) heb ik 'van horen zeggen'.

Staatsspoor Zutphen-Deventer: geopend 5 augustus1865
De lijn Zutphen-Deventer was onderdeel van de spoorweg Zwolle-Deventer-Arnhem, aangelegd door de Staat. De exploitatie geschiedde door de Maatschappij tot Exploitatie van Staatspoorwegen.
Aan deze lijn lagen de volgende stations, halteplaatsen en wachtposten:

Station Zutphen
Wachtposten (wp):
16 halteplaats Nieuwstad, overweg Zutphen (1888-1921)
17 **?**
18 halteplaats Hungerink-Mettray, Meijerinkstraat (1888-1921)
19 halteplaats Eefde, Zutphenseweg (1888-1933)
20 Scheuterdijk (1900-1965)
21 Flierderweg (in de volksmond 'Blookers Cacao')
22 Marsweg
23 Amelterweg (ook Veldhofstraat)

Station Gorssel
geopend in 1865 en gesloten op 15 mei 1938. Het werd weer opengesteld op 10 juni 1940, maar niet voor lang, want op 5 januari 1941 werd het station opnieuw gesloten voor personenvervoer en op 30 mei 1965 ook voor goederenvervoer.
24 Stationslaan (Joppelaan)
25 halteplaats Epse, Lochemseweg
26 Oude Larenseweg
27 ?
28 halteplaats Colmschate
29 halteplaats de Snippeling
30 Station Deventer

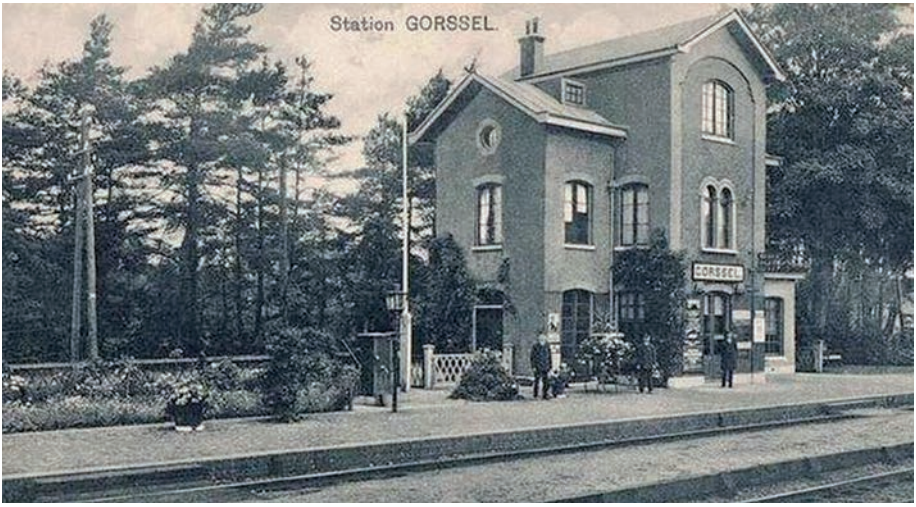

Station Gorssel *Foto: eigen archief*

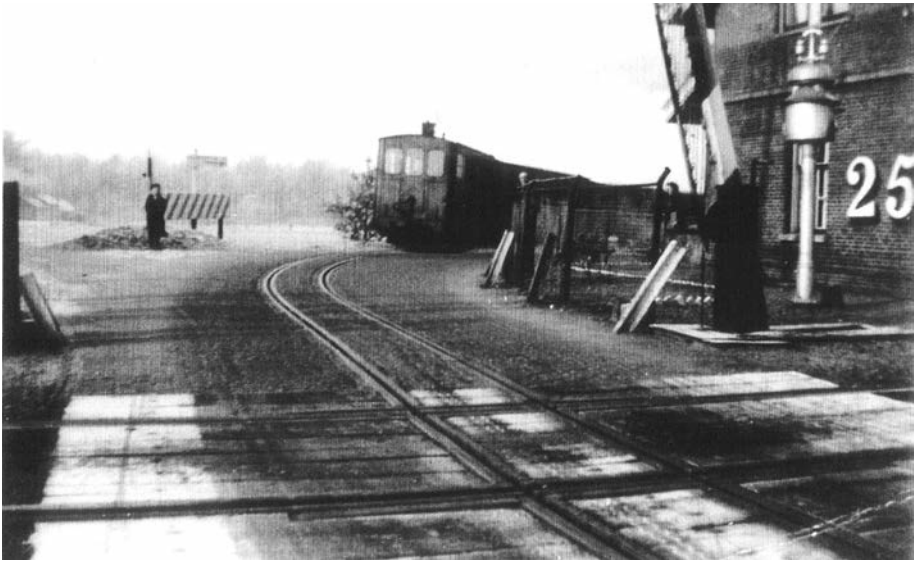

Halteplaats en wachtpost 25 Epse-Joppe *Foto: eigen archief*

In Deventer waren drie stationsgebouwen: staatspoor, lokaalspoor en stoomtramlijn.
Overwegwachters:
overwegwachters wp 19: Leefers-Jan Nijland-Herman Schepers-de Klerk-Weustenenk;
overwegwachter wp 25: mevrouw Meulenbrugge.
Bewoners (spoorwegpersoneel):
Zutphenseweg: familie Herman Kuiken
Scheuterdijk: familie Nijkamp-Vroom, Van Hees-Hesselink
Flierderweg: familie Hekkelman-Braakhekke (vanaf 1941 tot ….)
Marsweg: familie Westerink
Station Gorssel: familie Waalboer

Staatsspoor Zutphen-Hengelo (Oldenzaal): geopend 1 november 1865
Voor de ontsluiting van Twente en ook om een verbinding met Duitsland te realiseren werd Staatslijn D geprojecteerd. Deze lijn moest Zutphen met Hengelo, Enschede en Duitsland verbinden.
De spoorlijn werd in fasen geopend:
1 november 1865: Zutphen-Hengelo;
1 juli 1866: Hengelo-Enschede;
1 januari 1868: Enschede-Glanerbeek.

Station Almen-Laren *Foto: eigen archief*

Op een oude landkaart werden bij deze spoorlijn de volgende wachtpostnummers aangegeven:
Station Eefde: Dr. V.d. Hoevenlaan
Wachtposten:

2 Boedelhofweg/Elzerdijk (Startdijk)
3 Hulzerdijk (Wagenvoortsdijk)
4 Wagenvoortsdijk (Kapelweg)
5 Asselerweg (Oude Azinkdijk)
6 Station Almen-Laren (geopend 1 november 1865 en gesloten op 15 mei 1938) Het emplacement is nog steeds in gebruik als kruisingsstation voor de stoptreinen tussen Zutphen en Oldenzaal.
7 Zutphenseweg
8 Dochterenseweg
9 Nengersteeg (Aalsvoort)
10 Rengersweg
11 Ampsenseweg

Station Lochem

Stationsbeheerder Laren: familie Stokkink
Stationsbeheerder Lochem: familie Koeslag
Overwegwachter station Eefde: Reugenbrink

NWS spoorlijn Zutphen-Winterswijk: geopend 24 juni1878

De spoorweg van Amsterdam naar het oosten van Nederland noemde men de Oosterspoorweg. Deze lijn werd aangelegd door de Hollandsche IJzeren Spoorweg Maatschappij (HIJSM 1837-1937). Deze liep van Amsterdam via Hilversum, Amersfoort en Apeldoorn naar Zutphen. De lijn Amsterdam-Amersfoort werd geopend op 10 juni 1874.

De lijn Amersfoort-Zutphen werd geopend op 15 mei 1876.

Eind negentiende eeuw kwam de textielindustrie op in de Achterhoek en met name in Winterswijk. De roep om dit gebied aan te sluiten op het spoornet werd steeds groter. In 1872 werd de Nederlandsch-Wetsfaalsche Spoorweg-Maatschappij (NWS) opgericht en nog datzelfde jaar op 27 maart kreeg het de concessie om de spoorlijn Zutphen-Winterswijk aan te leggen.

De lijn Zutphen-Winterswijk werd geopend op 24 juni 1878 door de NWS en doorgetrokken via Borken naar Gelsenkirchen (1880). De lijn viel aan Duitse kant onder beheer van DB Netze met lijnnummer 2236. Het baanvak Winterswijk-Borken staat bekend onder de naam Borkense Baan.

Bij de gevonden wachtposten heb ik mij beperkt tot en met de Lochemseweg in Warken.

Station Zutphen

Wachtposten

1	Deventerweg
2	Damlaan
3	Kapperallee
4	Almenseweg
5	Voorst-Binnenweg
6	Binnenweg
7	Lage Lochemseweg
8	Keminkstraat
9	Stopplaats Warken, Lochemseweg

Bewoners (spoorwegpersoneel):

Kapperallee: familie D. Willems-A. de Graaf-T. Altena

Almenseweg: familie T. Groot Roesing

Binnenweg: familie A. van der Tol

Warken: familie W. Hueting

Overwegwachter Kapperallee: Gerrit Jan Weustenenk-Fré Jonkers.

Mocht iemand van u nog in het bezit zijn van fotomateriaal van de vermelde wachtposten dan zouden wij deze graag willen scannen in het Tramhuis, Van der Capellenlaan 4 te Gorssel.
Lezers die hierin geïnteresseerd zijn adviseer ik eens te kijken via internet: op www.stationsweb.nl.

BELAEVENISSEN OP EN UMME DE VOORSTER GRACHTE

Zo umstreeks de viefteger joor'n

Wim Rood

As op vesite, geboor'n en getoog'n Aefdenaren gezelleg onder mekare an 't klasjeneren bunt en kump biej toeval de Voorster grachte in de praot te passe, dan zult biej de wat oldere bewoners an de Warnsveldse kante van 't Greune kanaal ongetwiefeld olde heugenissen baoven komm'n drieven. De plaatse Voorst an de aoverkante van den Iessel hef hier niks met van doôn.
'k Hebbe 't hier aover de grachte um Huis de Voorst, zo as officieel dit historische gebouw beheurt te heten. In de Kapperdiek en näöste umgeving he'w 't altied aover kasteel De Voorst. Vake spraeken wiej 't uut zonder 't' an 't ende. Zo ze'k wiej biej veurbeeld: "woon ie onder de Voors?"

Schaatsen op de Voorster grachte *Foto's: archief familie Rood*

A-j vanuut de stad (Zutphen) de Voorsterallee afriejt naor de T-krusing met de Kapperdiek, dan zee-j aover de weiens hen 't kasteel in al zeen glorie lig'n. De staotege veurkante, deur twee luchtege colonnades verbonden met de bei-je ziedvleugels, bunt in hoefiezervorm uut -edach deur de Franse architect Daniël Marot. 't Anzeen van dit markante monument past naodloos in ons zo kenmarkende Achterhookse coulissen landschap en hef dudelek meer weg van 'n kasteel as van

’n huus. Ze’k noe zelf. Veural a-j oe bedenkt, dat ut in vroggere tieden nog völle grootser en luxer hef uut -ezeen en dat feitelek bedacht was dat de Voorsterallee uutslutend als opriejlane naor ’t kasteel was bestemd. Dat allene zeg al genog, zo ’k zo denken.
Aover ’t kasteel zelf en zien illustere bewoners deur de eeuwen hen wi ’k ’t noe neet hebben, want dooraover bunt al booke van vol -eschreven. Dit stuksken geet aover de grachte met zeen fraaie bebossing d’r umme hen. Van jongs af an bun ’k in disse historisch, zo riek bedeelde Aefse marke ’t Wolfeler op-egreujd. Alle paekes en mooie plekskes onder de Voorst, Den Dam, ’t Klaphekke en ’t Velde kenne ik op mien duumpken. Toentertied wazzen kiekkaste en kompjoeter nog neet in beeld, vandoor da’w ons ve-tier altied butenshuus zochten. ’t Ganse joor deur wisten wiej woor en wanneer d’r wat te halen en te vinden was. Biej veurbeeld: wanneer de donkerpeerse baezen van de keukemennekesstruken, de brummels, de wilde frambozen en de eerdbaezen riepe wazzen. Woor wiej de hazelnötten, tamme kastanjes en walnötten kond’n vind’n. En neet te vergaet’n de plaatsen deepe in ’t bos, woor in de harfs biezundere paddestolen stond’n. D’r wazzen d’r biej, die-j kond’n aeten: zoas de hanekamm’n.
Langs de kolke veur ’t kasteel bekoekeloerden wiej de piel-aenden en waterhoentjes. In de weie der umme hen stond’n in ’t veurjoor bossen met beverkes (’n soort trilgrös). Um die tied kleurden de weie knalgael deur de sleutelblomm’n. Onder ’t kauwen op een stelle zuring telden wie-j de kieften, fesanten en petriezen. Ut wemelden door van de knienen en mangs kaozen ’n paar hazen zig-zaggend en raozendvlug ’t hazenpad.
Op ’n takke langs de kante van de sloot, die vanaf de Barkel ’t water naor de grachte breg, zat mangs ’n iesveugeltjen op stekkeltjes te loer’n. A-j geluk hadd’n dan zag ie tegen den aovend an de bosrand ’n paar reeën lopen. As ’t dan tegen de Sinterklaos leep en de wilde ganzen naor ’t warme Zuden wegtrokken, stond’n meestieds de Barkel en dus ok de sloten en de grachte vol water. Klaorden nao al die raegen uuteindelek ‘t weer op en stond ut ’n hötjen te kiek’n (zo as de weerprofeten dat neumden) dan draejden zo ongemarkt de wind naor de kolden N.O.-hook. Zo geleidelek an wod’n ’t dan tied de iezers uut ’t vet te halen en de veters en hakleertjes efkes goed nao te kiek’n. ’t Schaatseriejen was toen nog echt schaatseriejen. Op natuur-ies en neet aoverdekt in ’n ieshal. Vandage an de dag riejt ze op klapschaatsen met maotschonen d’r an vaste. Wiej mossen ’t doon met Friese deurlopers (met of zonder krulle). Wat later kree-j laege halve noren. Al wel met ’n zaolmodel, zo da-j de hakk’n stief vaste kond’n zetten. Allene mos ie met ut riejen in de bochten good oppassen, da-j met peutjen aover neet met de holten ziedkante ’t ies raakt’n, want dan maakten ie ’n besten schoever. Toentertied gebeur’n ’t in de lange winters vake, dat a-j ’s mans de ogen lös de-jen de iesblom-

men dikke op de roeten zatten en de baovenkante van de gestikten daeken stief bevroor'n was deur den aosem dee-j 's nachts had uut-eblaozen. Was 't zo wiet, dan was 't eerste wa-w de-jen, vlug op de fietse naor de grachte um te probeer'n of 't ies al hollen kon. Had ut 'n goeie waeke zowel aoverdag as 's nachts knap -evroor'n, dan slaog plietsieagent N. met 'n biele 'n veerkant gat in 't ies, vlak bie de brugge tegen de grachtemure. D'r wod'n 'n bos stro in -estaok'n, zo dat biej brand de brandweer gelieke bluswater had. Vond-e 't ies dikke genog, dan gaf-e de grachte vrie um te schaatsen. Hee hold'n d'r wel good raekening met, dat veural zaoterdags en zundags zich altied 'n smak volk op de bane leet zeen.
Op de grote ronde kolke achter 't kasteel hield'n wiej onze ieshockey-wedstrieden met 'n olden tennesballe en hazelnöttenstokken uut 't bos. Die wazzen buugzaam en taoj. 't Ging d'r mangs nogal onbesoesd an toe. 'n Paar oldere luu wazzen door an 't schoonriejen. Ze maakten figuur'n op 't ies en zwierden ok wel met zien tweeën näös mekare met de arme kruuslings veur de borste. Een keer wod'n zo'n schoonriejer spin-niedeg, umdat wiej met onze stokken nogal 's vlak veur ze langs vlaogen. Met 'n hellegen kop staoffe op ons af, maor struukeln aover 'n barste in 't ies. Met 'n gruuwleken smak kwamme op zien konte terechte. 't Was 'n zwaore keerl en de sterren sprong'n in 't ies. Wiej hebt ons biekans piene in de boek -elachen en doorbiej zol 't ons haoste in de bokse gaon. 't Was neet altied lachen -eblaozen op de grachte. 'n Akeleg ongeluk, met gelukkeg een goeie afloop steet mien nog altied helder veur de geest. Met 'n man of vieve wazzen wiej an 't oefenen veur 'n lange toertocht aover 't Overiessels kanaal, van Daeveter naar Raolte hen en terugge.
Wiej hadd'n ons toe-edacht de grachte in enen ruk darteg keer rond te riejen, woorbiej 'n endjen veur de brugge van kop wod'n -ewisseld. Waorschienlek deur de te hoge vaart bukte de eerste riejer zich net iets te late. Met 'n klap slaog zien veurheuf tegen de scharpe rand van de brugge. As 'n blok viel -e tegen mien an en met mekare glejen wiej ruggelings onder de brugge deur. Of 't zo waezen mos, kwam mien hand op zien heuf terechte. 't Blood spaot alle kanten uut. Gelukkeg was ok de huusdokter op 't ies en zei da 'k mien hand op zien veurheuf vaste mos blieven holl'n. Met mekare ging'n wiej met de zekenauto op Zutphen an. Vlak veur de operatiekamer kon 'k mien hand lös maken. 'n Zuster hef mien zo good en zo kwaod as 't ging schone -emaakt. Iederene was daoneg van perceel. Die dag was veur ons allemaole de schik d'r good af.
'n Enkele kaer gebeur'n 't dat de tuinman met een mande vol appels op 't ies kwam. Dan rolden hee d'r ene 'n ende weg aover de bane en op zien teken vlaogen wiej al schaatsend de appel achternao. Ie moggen um holl'n a-j de tuinman had'n af-etikt. Maor onderweg terugge konden de and'ren probeer'n oe de appel af te pakken. Alles mog, behalve ruziemaken, of mekare an 't hoor trekken. Vandoor de

name van 't spel: 'Appels in de hoorepluk'.
Binnen de grachte, in 't bos, achter 't kasteel, 'n endjen näös ut theekoepeltjen keken wiej altied tegen 'n bult an. D'r wod'n toen nogal geheimzinneg aover -epraot. 't Kon 'n olde grafheuvel waen -ewes. Maor d'r wod'n ok -efluusterd, dat door 's nachts de witte wieven an 't dansen wazzen en dat ut d'r slim kon spoken. Onze niejsgieregheid won 't op 't leste van onze angst en toen 't wat duuster wod'n he 'w de schaatsen d'r onderhen -edaon en bunt wiej op hande en veute naor de bult -ekraop'n. Wiej kwammen veur 'n gemetselde poorte te staon met 'n half verrot deurken d'r in. Toen wiej 'm lös hadd'n -etrokken, keken wiej in 'n deep donker gat, met 'n paar vleermoezen die in winterslaop an de mure hing'n. Wieter niks. Later bunt wiej gewaar -ewod'n dat 't vrogger 'n ieskelder was -ewes. Blokken ies uut de grachte gebruukten ze um in de zommer de drankjes kold te kunnen opdenen.

De ieskelder deent noe as hangplek veur vlearmoezen *Foto: Arjan Meijerink*

Mangs stond d'r 'n 'koek en zopietente' tegen de grachtemure op 't ies en was d'r 'n keer ene an 't petat bakken op 'n iezeren gasstel met 'n butagasflesse d'r onder. Vawaege de drukte had geen mense in de smiezen, dat deur de hitte van de öllie ene poot in 't ies wegzakten. Inens 'n kabaal en geschreeuw, de hele handel kiepel'n tuns te baoven aover 't ies. 't Wod'n 'n smeerboel van jewelste en met 't petat aeten was 't metene gedaon.

Was d'r völle volk op de bane, dan maakt'n ie umsgeliek met de baanvaeger kennis, dee van oe verwachtt'n da-j biej 't langsriejen 'n keer 'n stuver in zien pette leet' vall'n. Dee-j dat neet, dan stakke oe de barkenbessem veur de schaatsen en maakten ie 'n besten pleer.
A-j plat op de boek op 't ies ging ligg'n en ie vaegden met de Grolse hansen de snee wat an de kante, dan zag ie onder 't ies de karpers en braosems veurbie zwemmen. 'n Enkele keer zag ie 'n vette aole aover de baojem kronkel'n.
Ai-j mien noe op de man af vraogt, wat de mooiste tied was um op de grachte rond te riejen, dan was dat 's aovends in 't tweedonker. Zo tegen 'n uur of vieve trokken de boer'njongs op huus an um de beeste te voer'n en te melken. 'n Uurken later, zo tegen aetenstied, ko-j bie wieze van spraeken wel 'n kanon afscheten. Dan zag ie geen man of moes meer.
As dan 't schiensel van de maone deur de kale takken de stammen zich op riege weg op 't ies leet aftekenen, dan ko-j rösteg de hele bane gebruken en op volle snelheid de binnebochten nemmen, zonder 't gevoor, dat oe d'r onverwachts ene in tegen kwam. Um die tied was 't doodstille op en umme de grachte.
In 't dreuge grös an de walkante ritsel'n mangs 'n ulk (op moezenjacht) en achter in 't bos leet de bos-oele zo noe en dan zien naorgeesteg gekras heur'n. Met 'n smak lig 'k inens pedoes op de rugge. 'n Teksken he 'k aover 't heuf -ezeen. Biej 't aoverende komm'n zee 'k de sikkel van de maone tussen ontelbaor fonkel'nde steerntjes, hoge an de luch staon. Stillekens veur mien hen he 'k toen efkes -egräöld, want ik zagge dat de maone ok op zien rugge lei. 'n Vaeg teken, de winter hef zien langsten tied -ehad. Want: "lig de maone op zien rugge, kump 't water an de brugge". Dus maar gauw nog 'n keer rond. Biej de brugge an -ekommen he 'k de schaatsen an 't stuur -ehangen en bun met 'n welvoldaon geveul op huus an -efietst. In gedachten at ik mien 'hooreplukappel' op en vergat kats 't lich op te staeken, zo gewend raak ie an 't schaemerige maonlich.
Onderweg gelukkeg geen plietsie -ezeen. Noe mo 'k zegg'n, da-j toentertied neet zo gauw 'n bekeuring an de bokse kreeg. As ze oe snapten, dan kree-j eers 'n beste vaege onder uut de kattenschöttel met an 't ende van 't rappelement de bangemakerieje veur 'n enkele reis naor de Ned. Mettray, de inrichting die bie-j de jongeluu van toen 'n angstanjagende betekenis had.
Op 't laatst was 't schaatseriejen neet völle meer weerd. Blad, snee en stoefzand op 't ies en grote barsten in de lengte van de bane, deurdat 't water weg -ezakt was. Ging 't dan ok nog deujen, dan was 't helemaole gebeurd en nammen zo geleidelek an de piel-aenden en waterhoentjes de plaatse weer in.
De rust op en umme de grachte was as van olds weer -ekeerd. De iezers kond'n weer in 't vet.

DE VERDWENEN STOELEN VAN DE ROSKAM

Harry van der Meij †

Het sfeervolle hotel De Roskam heeft voor velen goede herinneringen. Voor mij, als eigenaar van toen, heeft een bepaald voorval een speciale plaats in mijn geheugen, mede door de onvolprezen Jan van der Meij, mijn vader.

Jan van der Meij *Foto: familie Van der Meij*

Stoelenmatter

Het is zomer en er is een receptie in De Roskam. Vanwege het mooie weer zitten de meeste gasten in de tuin. Op een gegeven moment zie ik een sjofel geklede man tussen de bruiloftsgasten struinen. Dus ik erop af: ”Zoekt u iets?’, vroeg ik, ”maar vertel uw verhaal binnen, want hier moeten we weg”.
De man vertelde stoelenmatter te zijn. ”Je komt maar eens terug, want nu zijn we te druk”. En weg was hij weer.

Woonwagenkamp

Maanden later moesten mijn vrouw en ik ’s middags weg en we kwamen pas ’s avonds terug. Ik wilde de auto in de garage zetten, maar het viel me direct op dat de daar geborgen tuinstoelen weg waren. Binnen vroeg ik aan een medewerker waar de tuinstoelen waren. ”Ik dacht dat u dat wel wist, want er kwam een man binnen en vroeg naar u. Toen we vertelden dat u weg was, zei hij de stoelen te willen ophalen vanwege reparatie.” Dus onderling overleg, en als het toch was afgesproken: neem ze maar mee.

Niemand wist de naam van de man, laat staan waar hij woonde. Totdat ik er achterkwam: een woonwagenkamp in Dieren.

Luguber

Redelijk vaak was ik in Dieren of reed erdoor, maar ik had niet direct de moed om dat kamp op te gaan, tot op de dag ik het toch deed. Ik stapte uit en zag van een afstand de man die ik als 'de man' herkende. Hij liep achter een woonwagen bij mij vandaan, maar ik volgde hem. In de grootste woonwagen glipte hij naar binnen en … ik dus ook.
Maar binnen had ik grote spijt, maar ik kon niet terug. Er stonden en zaten vijf of zes lugubere mannen, nors en onvriendelijk.
"Wat doe ik hier en hoe kom ik hier weg", was mijn gedachte.

Tata Mirando

Opeens had ik een idee, want een van die kerels met lang haar, een Oosters type, leek wel op een Mirando, dus sprak ik hem aan (de stoelen hierbij vergetend): "U zou iemand uit het Tata Mirando* orkest kunnen zijn". "Dat klopt", zei de man. "Mijn vader, en ik speel ook".
"Speelt u ook wel op feesten en recepties?", vroeg ik. "Hoezo", zei de man, "heeft u een horecabedrijf?"
"Ja", antwoordde ik, "in Gorssel". "Gorssel, Gorssel? Zit daar nog die man met dat kale hoofd". "Ja, dat was mijn vader".
Even stilte. "Die man zal ik nooit vergeten" en hij begon te vertellen.

Viool

"Wij speelden dus in uw zaak en in de pauze kwam uw vader naar me toe. "Kunnen jullie nog een Stradivarius gebruiken? Zo ja, dan geef ik je een adres hier in Gorssel en ik zal bellen dat je een keer langskomt." Na enige weken was de man de Roskam binnengestapt en recht op vader toegelopen.
Mijn vader vroeg toen of hij de viool gekocht had. "Ja, zei de man en ik kom u nu commissie brengen".
"Daar komt niets van in, dat wil ik niet, want die viool ligt in jullie armen beter dan bij die man op zolder".

Stoelen terug!

Toen eindelijk deed ik hem het verhaal van mijn stoelen. "Wie heeft dat gedaan?" (ja, want hij was er het opperhoofd). "Terugbrengen en vandaag nog!"

* Tata Mirando (Zwitserland, 6 maart 1895 - Dieren, 1 januari 1967) was musicus, leider en oprichter van het zigeunerorkest Tata Mirando.

SPONSORS VAN DE ELF MARKEN

Almen:
Bouwbedrijf Geers BV, Kapelweg 22A
Geert de Groot fotograaf, Bakkersteeg 2
HCR De Hoofdige Boer, Dorpsstraat 38
Hotel Conferentiecentrum Landgoed Ehzerwold, Ehzerallee 14
Installatiebedrijf Pladdet, Scheggertdijk 41
Loonbedrijf Almen-Harfsen, Kapelweg 22

Eefde:
Aannemersbedrijf-Nengerman, Zutphenseweg 144
Autobedrijf Lenselink BV, Schoolstraat 11
Autoservice Eefde (J. Fomenko), Zutphenseweg 73
Boomkwekerij Knol BV, Jodendijk 51
Brouwer Autoschade, Teenkweg 4
BWaste International B.V. Zutphenseweg 42
Coöp Versluis, Schurinklaan 16
Dijkerman Rietdekkers, Scheuterdijk 23
FRESCO Schilders- en decoratiebedrijf, Kapperallee 61
Kwekerij De Veldsprong, Scheuterdijk 16
Landgoed het Haveke B&B, Zutphenseweg 113
Majoor Makelaars & Taxateurs, Rustoordlaan 50
Onstenk Fietsen, Zutphenseweg 126
Schoonmaakbedrijf Frederiks VOF, Julianalaan 37
Te Loo Transportbedrijf, Zutphenseweg 95
Tuincentrum De Blaakhof, De Blaak 15

Epse:
Autobedrijf Preuter, Lochemseweg 15
Chinees spec. & wokrestaurant De Rozentuin, Deventerweg 40
Installatiebedrijf Eefting, Lochemseweg 26
Installatiebedrijf Haarman, Lochemseweg 10

Gorssel:
Bakkerij G. van Helvoort, Hoofdstraat 59
Boertie Optiek, Hoofdstraat 32
Brinkman Super, Nijverheidsstraat 22
Camping Jong Amelte, Kwekerijweg 4
Drogisterij Trea, Hoofdstraat 36A
Eetcafé De Hoek, Joppelaan 5
Gorssel Buitengewoon, Kloosterweg 15
Kantoorboekhandel Bechtle, Hoofdstraat 40
Keukenstudio Stormink, Hoofdstraat 25
Loonbedrijf H. Boschloo & Zn, Gorsselse Enkweg 2A
René Vos, Outdoor & Sports BV. Hoofdstraat 39
Restaurant Elf Uur B.V., Deventerweg 27
Schildersbedrijf D.G. Wesseldijk BV, Hoofdstraat 44

Slagerij Jan Rodenburg, Hoofdstraat 38
Smits van Waesberghe Makelaars, Hoofdstraat 39B
Thoma & Bennink's Landerijenbureau, Hoofdstraat 47
Touwslagerij Steenbergen, Veldhofstraat 10A
Welkoop H.H. Berndsen, Molenweg 38
Weijler & Weijler tandartsen, Hoofdstraat 7
IJsseldal Wonen, Hoofdstraat 45 B

Harfsen:
Aannemersbedrijf Haarman, Lochemseweg 107
André Brummelman Rietdekkersbedrijf, Zeedijk 5
De Haarbroekse Vijvertuin, Harfsensesteeg 40
Fa. Beltman, Haarbroeksteeg 4
Garagebedrijf Henk Slettenhaar, Lochemseweg 161C
Grond- en Straatwerken Fa. Schoneveld Harfsen, Koelerweg 1
Schildersbedrijf G.J. Wesseldijk VOF, Lochemseweg 121
Recreatiepark De Huurne, Harfsensesteeg 15

Joppe:
Aannemersbedrijf Klein Haar, Bathmenseweg 2A
Het Bosrestaurant, Joppelaan 100
Bouwbedrijf Enderink BV, Lochemseweg 64
De Zevensprong, Dortherdijk 6
Hertenfarm De Langekamp, Joppelaan 116
Loon- en Grondverzetbedrijf Vrielink, Joppelaan 81
N.M.J. Schrijver Rietdekkersbedrijf, Joppelaan 102

Kring van Dorth:
Camping De Vlinderhoeve, Bathmenseweg 7
Henk Klein Ovink Uitvaartverzorging, Wittendijk 6
Stayokay Gorssel, Dortherweg 34

Lochem:
Drukkerij Lammerdink, Burg. Leenstraat 54
Zweverink Muziek, Zwiepseweg 80

Warnsveld:
Regiobank, Dreiumme 43

Zutphen:
Kamphuis Hoogwerkers BV, Loohorst 7
Kamphuis Schilderwerken BV, Jutlandstraat 1
Rabobank Noord- en Oost-Achterhoek, Hagepoortplein 5
Rexwinkel BV, Hermesweg 19
RS Schildersgroep BV Liebrand & Schooltink, Verlengde Ooyerhoekseweg 16

Inlichtingen over sponsoring bij de penningmeester.

Het lidmaatschap loopt van 1 januari - 31 december.
Opzeggen van het lidmaatschap dient te geschieden vóór 1 december.

De contributie bedraagt € 20,00 per jaar per gezin. Hiervoor heeft men vrije toegang tot de vergaderingen, lezing- en dia-avonden. Tevens wordt elk kwartaal Ons Markenboek gratis toegezonden.
Betaling van contributie, bijdragen of giften kan op de rekening van de vereniging nr. NL12RABO 0301 4056 11 bij de Rabobank Noord- en Oost-Achterhoek t.n.v.: Historische Vereniging De Elf Marken.
Voor contributiebetaling wordt de voorkeur gegeven aan een machtiging.

Publicatie of overname van artikelen uit Ons Markenboek is alleen toegestaan met schriftelijke toestemming van de voorzitter van de redactiecommissie.
Kopij te zenden aan een van de leden van de redactiecommissie, bij voorkeur via e-mail.

Het verenigingsgebouw het Tramstation, Van der Capellenlaan 4 te Gorssel, is op dinsdagmiddag geopend van 14.00 - 16.00 uur en op donderdagmorgen van 10.00 - 12.00 uur. De tweede dinsdag van de maand kan men hier terecht voor bibliotheek en genealogie. In het Tramstation beschikken wij over kopieën op microfiche van het bevolkingsregister tot 1940.
Het gemeentearchief is ondergebracht bij het Regionaal Archief Zutphen, tel. 0575 - 512157, www.regionaalarchiefzutphen.nl.
U kunt hier terecht van dinsdag t/m donderdag van 9.00 - 17.00 uur.

Het Gelders Archief
Openingstijden dinsdag tot en met donderdag van 10.00 - 17.00 uur en elke tweede zaterdag van de maand van 9.00 tot 17.00 uur.
Gelders Archief, Westervoortsedijk 67D, 6827 AT Arnhem, tel. 026 - 3521600, www.geldersarchief.nl

Het tramstation vanaf 1926